

«Девальвация общечеловеческих ценностей
усиливает инфляцию»

К. Кушнер

ТЕМА 5. **Інфляція та грошові реформи**

***5.1. Сутність, види та закономірності
розвитку інфляції***

***5.2. Головні причини та наслідки
інфляції***

***5.3. Сутність та види грошових
реформ, особливості їх проведення в
Україні***

5.1. Сутність, види та закономірності розвитку інфляції

- Упродовж останнього десятиріччя інфляція залишилася одним з ключових чинників, що впливають на хід соціально-економічного розвитку в країні.
- Вона властива більшості економічно розвинутих країн світу і є основною проблемою в тих країнах, що розвиваються.

- Інфляція як економічне явище характеризує якісний стан грошового обігу в умовах, коли перестає діяти механізм автоматичного забезпечення сталості грошей.
- Уперше термін «інфляція» почав вживатися в 70-ті роки XIX ст. стосовно до грошового обігу в Північній Америці, переповненого паперовими знаками, які випускалися для ведення громадянської війни. З того часу він широко ввійшов у наукову літературу і практичний лексикон.

- **Інфляція** – це знецінювання грошей, падіння їх купівельної спроможності, викликане підвищенням цін, товарним дефіцитом і зниженням якості товарів і послуг.

Інфляція - це тонке соціально-економічне явище, яке породжене диспропорціями відтворення у різних сферах ринкового господарства.

Головною формою прояву інфляції стало знецінення грошових знаків відносно вартості звичайних товарів, серед яких опинилося і золото, тобто падіння купівельної спроможності грошової одиниці.

Форми вияву інфляції

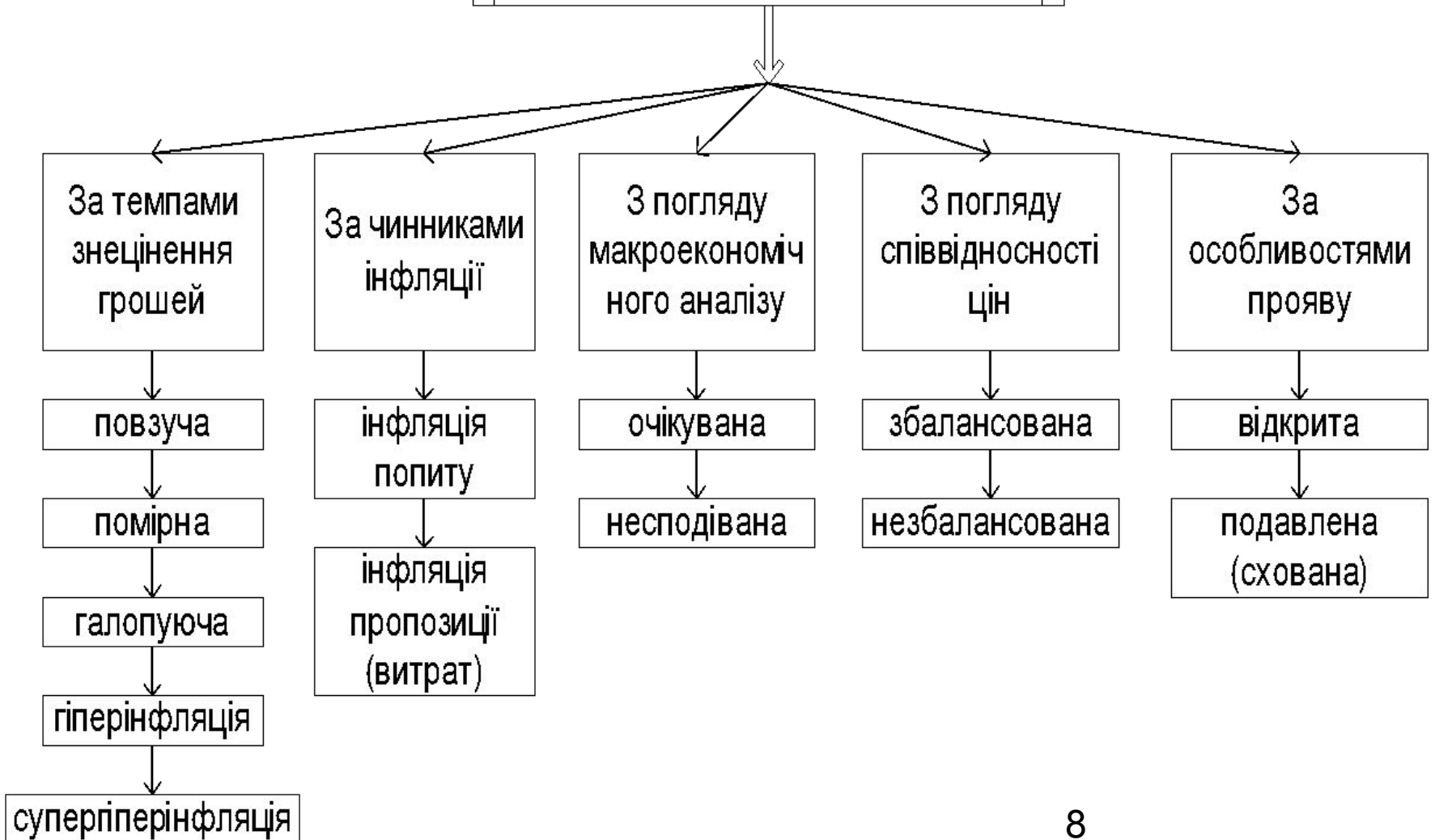
- Після загальної демонетизації золота інфляція з періодичного явища перетворилася в хронічне, властиве, по суті, всім країнам.
- Відмінності спостерігаються лише в рівнях інфляції, її причинах та наслідках. В одних країнах вона має незначний рівень, її перебіг керований і має позитивний вплив на економіку, а в інших цей перебіг некерований, досягає гіпервисоких рівнів і призводить до тяжких руйнувань в економіці та соціальній сфері.

Закономірності інфляційного процесу

Перша стадія	<p>Темпи зростання пропозиції грошей випереджають знецінення грошей, це випередження поступово зменшується, наближаючись до вирівнювання. Надмірна пропозиція грошей поглинається оборотом за рахунок уповільнення їх обігу. Суб'єкти ринку певний час не відчують надмірності в обігу грошей і використовують їх для накопичення. Це тимчасово відволікає зайві гроші з обігу, послаблює інфляційний тиск на товарні ціни, і вони певний час залишаються незмінними</p>
Друга стадія	<p>Темпи знецінення грошей випереджають темпи зростання їх пропозиції. У певний момент власники грошових нагромаджень розуміють їх надмірність і реалізують їх на ринку для купівлі товарів, одночасно зменшується вплив у нагромадження нових пропозицій грошей, внаслідок чого ще більше зростає швидкість обігу всієї грошової маси</p>

Класифікація видів інфляції

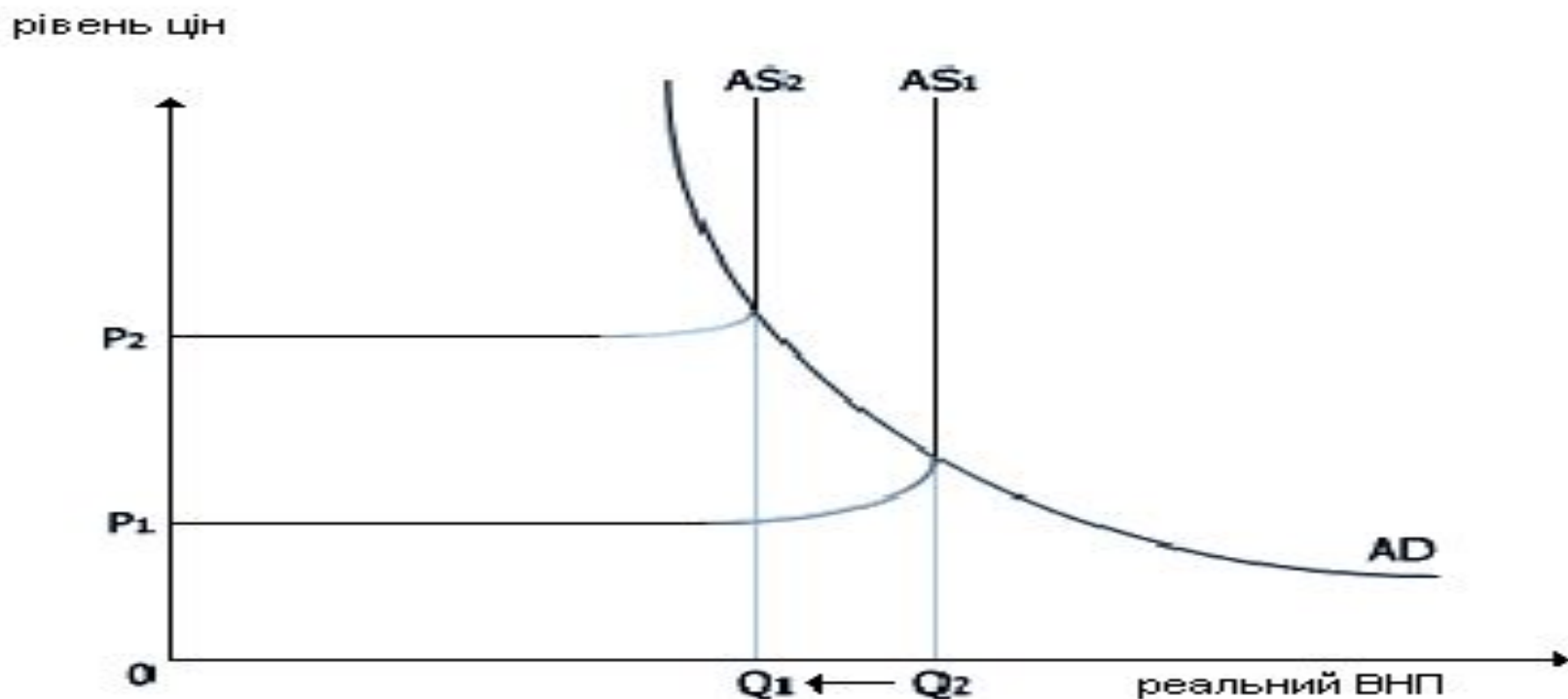
Класифікація сучасної інфляції

Приклади гіперінфляції у світі

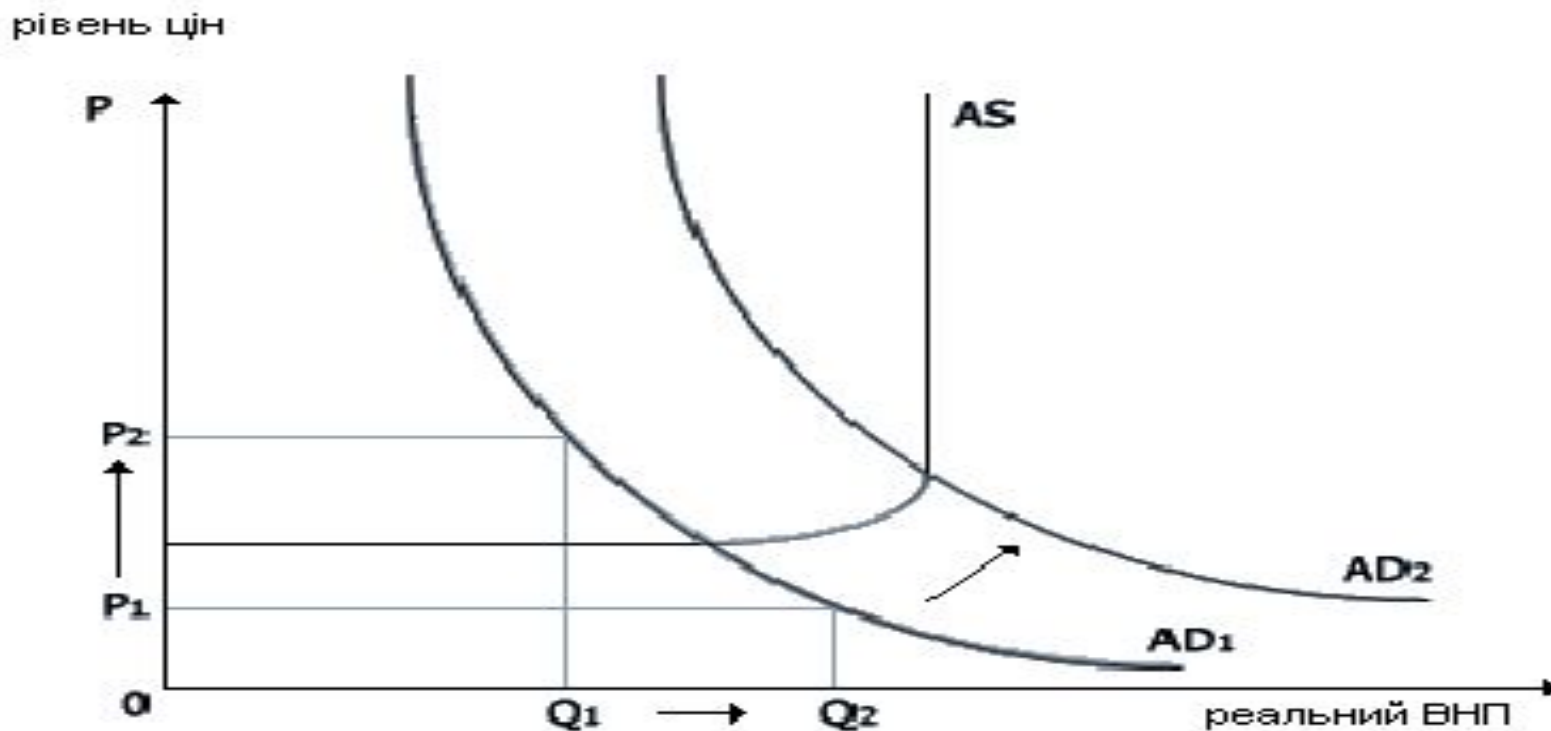
Країна	Роки	Характеристика ситуації в економіці
Угорщина	1944 - 1946	Інфляція склала 41,9 квінтиліонів відсотків, коли ціни подвоювалися кожні 15 хвилин
Югославія	1989 - 1994	Рівень інфляції склав 5 квінтиліонів відсотків, при цьому ціни подвоювалися кожні 16 годин
Німеччина	1923 - 1924	Інфляція досягла 3,25 млрд. відсотків. Ціни подвоювалися кожні 49 годин
Японія	1944 - 1948	Гіперінфляція досягла 5300 %
Росія	1921 - 1922	Інфляція в Росії була на рівні 213 %
Росія	1992 - 1994	Інфляція досягла 2520 %
Україна	1993 - 1995	Гіперінфляція склала 1400 %
Чілі	1971 - 1973	Інфляція була на рівні 508 %
Польща	1922 - 1924	Інфляція в країні піднялася до 275 %
Польща	1900 - 1993	Інфляція склала більш 500 %

Інфляція витрат або інфляція пропозиції, відбувається внаслідок порушення рівноваги товарного обміну, тобто перевищення пропозиції над попитом, що генерує процес зростання витрат виробництва і в результаті через підвищення цін на товари викликає збільшення грошової маси.

Основними джерелами інфляції пропозиції є ріст витрат внаслідок росту заробітної плати й за рахунок росту цін на сировину й енергію.

- **Інфляція попиту** генерується надмірним зростанням попиту порівняно з пропозицією. Якщо у відповідь не відбудеться підвищення пропозиції, зростання попиту компенсується підвищенням цін і рівень інфляції зростає.

Зрушення кривої сукупного попиту вправо від **AD1** до **AD2** веде до росту цін, якщо економіка перебуває на проміжному або класичному відрізках кривої сукупної пропозиції.

Суть інфляції попиту інколи пояснюють однією фразою: «Надто багато грошей полює за надто малою кількістю товарів».

З погляду макроекономічного аналізу розрізняють:

- **очікувану** інфляцію можна спрогнозувати на будь-який період часу і вона досить часто є прямим результатом дій уряду.

Як приклад можна привести лібералізацію цін в Росії 1992 року і відповідний прогноз зростання цін, підготовлений урядом РФ напередодні – в грудні 1991 року.

- **неочікувану** інфляцію - характеризується раптовим стрибком цін, що оказує негативний ефект на системі оподаткування і грошового обігу.

В разі наявності у населення інфляційних очікувань така ситуація викличе різке збільшення попиту, що саме по собі створює труднощі в економіці і викривляє реальну картину суспільного попиту, що веде до збою в прогнозуванні тенденцій в економіці і при деякій нерішучості уряду ще сильніше збільшує інфляційні очікування, які будуть підбурювати зростання цін.

Види інфляції з погляду співвідносності цін по різних товарних групах, тобто по ступені збалансованості їхнього росту:

Збалансована інфляція – не страшна для бізнесу.

Доводиться лише періодично підвищувати ціни товарів. Ризик втрати прибутковості існує для тих підприємців, які займають останню позицію в ланцюжку підвищення цін.

Незбалансована інфляція – лихо для бізнесу. Але ще гірше, коли не має прогнозу на майбутнє, коли не можливо раціонально вибрати сфери додатка капіталу, розрахувати й зрівняти прибутковість варіантів інвестування. Промисловість розвиватися в таких умовах не може. Можливі лише короткі спекулятивно-посередницькі операції.

- **Відкрита** інфляція характерна для економіки з вільним ціноутворенням, і являє собою хронічний ріст цін на товари й послуги.

Тут спрацьовує механізм адаптивних інфляційних очікувань, що заснований на деформації психології споживачів. Спостерігаючи ріст цін, споживачі намагаються вгадати, наскільки подорожчають товари, і нарощують поточний попит на шкоду заощадженням, а це, у свою чергу, скорочує обсяг кредитних ресурсів, що перешкоджає росту капіталовкладень, виробництва й пропозиції.

- **Подавлена** інфляція, що іноді називають схованою, характерна для економіки з регульованими цінами (і, можливо, заробітною платою), і проявляється в товарному дефіциті, погіршенні якості продукції, змушеній нагромадженні грошей, розвитку тіньової економіки, бартерних угод

Подавлена інфляція виникає внаслідок підтримки державою товарних цін нижче цін рівноваги попиту та пропозиції, при якому гроші перестають бути загальними купівельними коштами й мірою розподілу товарів і послуг.

Прикладом є адміністративний контроль над цінами й доходами у ряді європейських країн і США в роки другої світової війни⁴

5.2. Головні причини та наслідки інфляції

Причини інфляції

Темп приросту номінальної кількості грошей перевищує темп приросту реального національного продукту при незмінній швидкості обертання грошей

Швидкість обертання грошей перевищує ріст реального національного доходу при незмінній номінальній кількості грошей. Попит на гроші падає, тобто збільшуються витрати на їх утримання внаслідок підвищення швидкості розрахунків або заміни грошей цінними паперами

Номінальна кількість грошей і швидкість їх обертання перевищують ріст реального національного доходу

З погляду монетарної теорії

Перерозподіл національного доходу

Збільшення сукупного попиту

Зміна структури попиту

Адміністративне підвищення цін монополіями, олігополіями і державою

З погляду немонетарної теорії

Зовнішні причини:

- Ріст цін на світових ринках.
- Скорочення надходжень від зовнішньої торгівлі.
- Від'ємне значення зовнішньо-торговельного балансу.
- Посилення інтернаціоналізації господарських зв'язків між державами, що супроводжується загостренням конкуренції на світових ринках капіталів

Внутрішні причини:

- Деформація економіки.
- Монополія держави на грошову емісію.
- Монопольне становище великих виробників та їх диктат цін на ринках.
- Монополія профспілок на ринку праці та можливість їх впливу на рівень оплати праці.
- Непомірно високі податки або процентні ставки за кредит.
- Порушення пропорцій відтворення між виробництвом і споживанням, попитом і пропозицією.

Інфляційні причини зростання цін

Інфляційні причини
зростання цін

```
graph TD; A(Інфляційні причини зростання цін) --> B[Диспропорційність – незбалансованість державних видатків і прибутку, дефіцит державного бюджету]; B --> C[Інфляційно небезпечні інвестиції – здебільшого мілітаризація економіки]; C --> D[Відсутність чистого вільного ринку і досконалої конкуренції як його частини]; D --> E[Інфляційні очікування (населення вимагає підвищення заробітної плати і запасається товарами наперед, очікуючи на їх швидке подорожчання)];
```

Диспропорційність – незбалансованість державних видатків і прибутку, дефіцит державного бюджету

Інфляційно небезпечні інвестиції – здебільшого мілітаризація економіки

Відсутність чистого вільного ринку і досконалої конкуренції як його частини

Інфляційні очікування (населення вимагає підвищення заробітної плати і запасається товарами наперед, очікуючи на їх швидке подорожчання)

Головними соціально-економічними наслідками інфляції є :

Соціально-економічні наслідки інфляції

```
graph TD; A[Соціально-економічні наслідки інфляції] --> B[Зниження життєвого рівня населення]; B --> C[Ефект інфляційного оподаткування (зменшення реальної вартості накопичених грошей)]; C --> D[Спад виробництва як результат зменшення стимулів до праці й розширення виробництва]; D --> E[Некерована інфляція порушує управління економікою в цілому];
```

Зниження життєвого рівня населення

Ефект інфляційного оподаткування (зменшення реальної вартості накопичених грошей)

Спад виробництва як результат зменшення стимулів до праці й розширення виробництва

Некерована інфляція порушує управління економікою в цілому

Індекс цін споживчих товарів (індекс споживчих цін)

$$IC = \frac{\left(\sum P_{k^g} \right)}{\left(\sum P_{k^g} \right)} 1.00$$

де $\left(\sum P_{k^g} \right)$ – ринкова вартість фіксованого кошика в поточному році;

$\left(\sum P_{k^g} \right)$ – ринкова вартість фіксованого кошика в базовому році;

P_0 і P_1 – ціни одиниці товарів (послуг) базового і звіт-ного періодів відповідно;
 g_K – кількість товарів у «споживчому кошику» базового періоду

Характеризує зміну в часі загального рівня цін на товари і послуги, які купує населення для особистого споживання; зокрема її вплив на рівень життя населення, а тому його називають ще індексом вартості життя

Індекс цін на засоби виробництва

(індекс цін виробників)

$$\text{ІЦВ} = \frac{\left(\sum P_1 g_0 \right)}{\left(\sum P_0 g_0 \right)},$$

де P_1 і P_0 – рівень цін одиниці товару (послуги) поточного і базового періодів відповідно;

g_0 – кількість товарів у базовому періоді, що взяті в розрахунок

Характеризує зміну в часі загального рівня цін на засоби виробництва, які купують юридичні особи для виробничого споживання; виражає зростання оптових цін

Індекс цін ВВП (дефлятор ВВП)

$$I_{\text{ВВП}} = \frac{\left(\sum P_1 g_1 \right)}{\left(\sum P_0 g_1 \right)},$$

де P_1 і P_0 – рівень цін одиниці товару поточного і базового періодів;

g_1 – кількість товарів у поточному періоді

Характеризує зміну в часі загального рівня цін на всі товари і послуги, що реалізовані кінцевим споживачам.

Дефлятор ВВП – це найбільш широкий показник, який характеризує інфляційні зміни всіх цін.

Індекс Фішера, як середнє геометричне значення індексів Пааше і Лайспереса:

$$I_{p}^{\phi} = \sqrt{\frac{(\sum P_1 g_0)}{(\sum P_0 g_0)} \cdot \frac{(\sum P_1 g_1)}{(\sum P_0 g_1)}} \quad (5.1)$$

Темп інфляції показує, як змінилася сама інфляція за певний період (прискорилась чи сповільнилась), і визначається за формулою:

$$\text{Темп інфляції} = \frac{I_{\text{цін}}^1 - I_{\text{цін}}^0}{I_{\text{цін}}^0} \quad (5.2)$$

де $I_{\text{цін}}^1$, $I_{\text{цін}}^0$ – відповідно, ціновий індекс у поточному і минулому періодах.

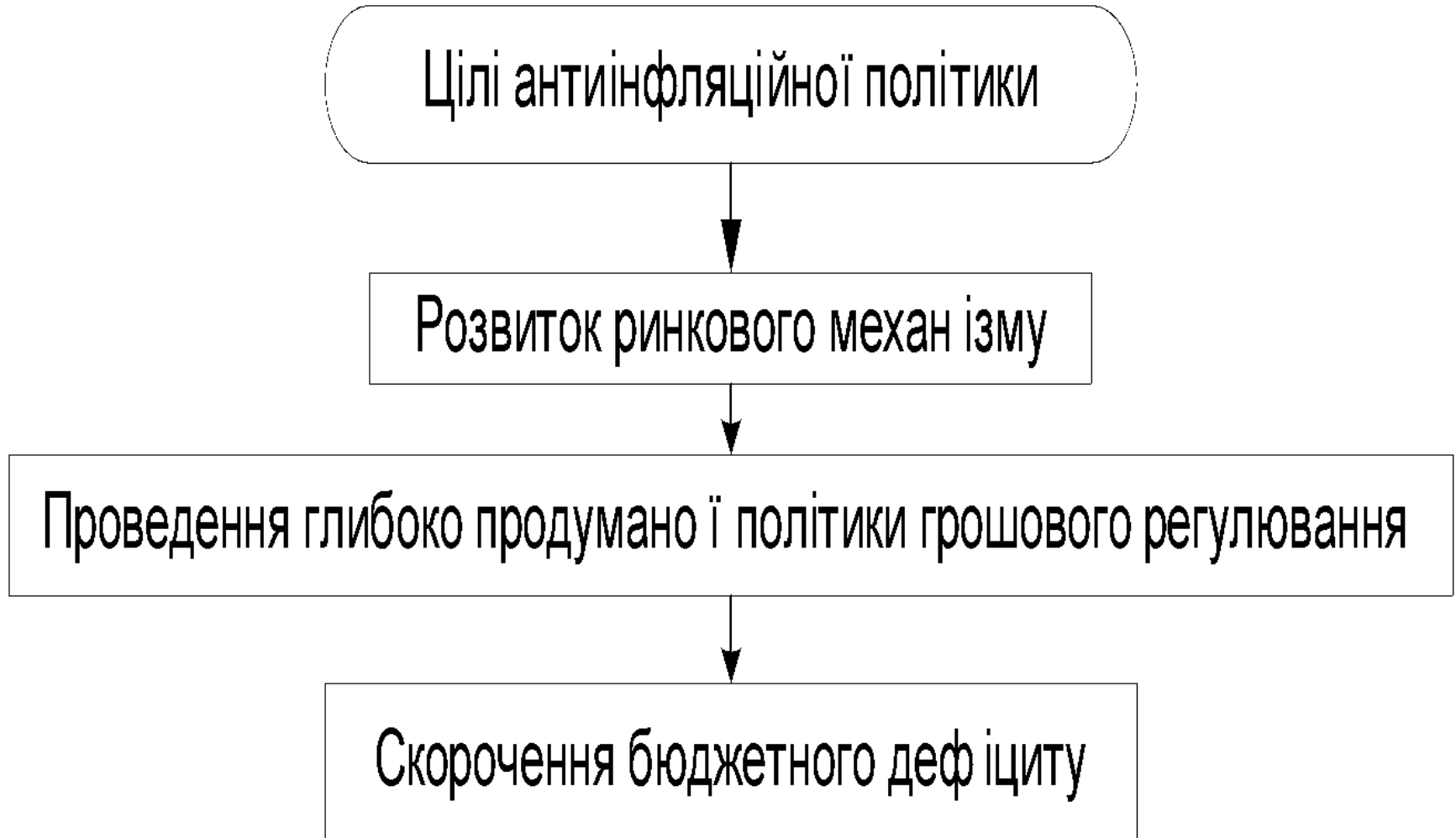
- **Дефляція**, це процес призупинення або стримування темпів зростання грошової маси в обігу.

Дефляція – це штучне вилучення з обігу частини надлишкової грошової маси порівняно з потребами грошового обігу паперових грошей.

Дефляційна політика проводиться державою за допомогою фінансових та грошово-кредитних заходів, серед фінансових чільне місце займають підвищення податків, скорочення бюджетних витрат, «заморожування» цін та заробітної плати, пожвавлення продажу державних цінних паперів.

Монетарні заходи включають скорочення грошової емісії і кредитних вкладень, шляхом кредитної рестрикції (підвищення процентної ставки, обмеження кредитування банками), підвищення центральним банком дисконтного процента та норм обов'язкових резервів комерційних банків.

Цілі антиінфляційної політики

Структурні теоретичні основи *інфляційного таргетування*, як і *грошово-кредитної політики* в цілому, були закладені першим нобелівським лауреатом з економіки – *Яном Тинбергенем*.

Під **таргетуванням** розуміють застосування інструментів економічної політики для досягнення кількісних орієнтирів цільової змінної, які входять до сфери відповідальності органу регулювання.

Таргетування інфляції – це концепція монетарної політики, якою передбачено наявність 3 основних елементів:

- законодавчого закріплення цінової стабільності як прямої цілі монетарної політики в довгостроковій перспективі;
- офіційного оголошення центральним банком кількісних цільових показників інфляції на визначений часовий період та відповідальності за їх дотримання;
- роз'яснення дій органів монетарної влади громадськості.

- В міжнародній практиці найбільше розповсюдження отримало кілька варіантів **таргетування**:

- таргетування інфляції: проміжна мета грошово-кредитної політики відсутня, співпадає з кінцевою метою або в її якості виступає прогноз інфляції;
- таргетування валютного курсу: в якості проміжної мети виступає курс обміну національної валюти;
- грошове таргетування: проміжною метою є грошово-кредитні агрегати;
- таргетування номінального доходу: в якості проміжної мети виступає приріст номінального ВВП.

- Таргетування інфляції дає монетарній політиці «номінальний якір» – чіткий цільовий орієнтир на довгострокову перспективу. Це дає змогу суттєво знизити інфляційні очікування економічних суб'єктів, довівши їх до рівня інфляційної цілі, і внаслідок цього зменшити як саму інфляцію, так і її мінливість.
- Крім того, «номінальний якір» забезпечує більшу свободу дій центральному банку, водночас чітко окреслюючи сферу його відповідальності та сприяючи послабленню політичного тиску на його рішення.

- Запровадження інфляційного таргетування в Україні дало б змогу стабілізувати інфляцію, гармонізувати розвиток внутрішнього та зовнішнього секторів економіки, здешевити довгострокові кредитні ресурси.
- Проте сьогодні економіка, монетарна та фінансова системи країни **не готові** до цього рішучого кроку.

- **Щоб запровадити режим інфляційного таргетування,** необхідно створити такі «технічні» передумови:

- 1) законодавчо затвердити узгоджений усіма зацікавленими сторонами **рівень інфляції** на довгостроковий період. За такої ситуації зростатиме роль комунікаційних відносин між центробанком і суспільством, оскільки необхідно що-найдокладніше пояснювати і бізнесу, і населенню, чому і на скільки відбулося відхилення, а також – скільки часу потрібно для досягнення затвердженої динаміки інфляції;
- 2) вдосконалити **інструментарій** проведення монетарної політики. Поступово основним інструментом ставатиме короткострокова відсоткова ставка центрального банку, через яку він впливає на рівень відсоткових ставок у банківській системі, на ринок цінних паперів, на валютний курс, інфляційні очікування, і в кінцевому підсумку — на рівень інфляції. Природно, що цей процес потребує певного часу;
- 3) налагодити конструктивний **діалог** уряду і центробанку із суспільством. Широка громадськість має бути інформованою як відносно загальної стратегії, так і щодо тактичних кроків грошово-кредитної політики. Лише таким чином можна добитися підвищення довіри до монетарної та економічної влади. На практиці це означає проведення прес-конференцій, круглих столів, семінарів, випуск спеціальних документів, які б пояснювали монетарну політику.

5.3. Сутність та види грошових реформ, особливості їх проведення в Україні

Грошова реформа – це повна або часткова структурна перебудова наявної грошової системи країни з метою оздоровлення грошей чи поліпшення механізму регулювання грошового обороту.

Тривалі і глибокі кризові явища в економіці й особливо в грошовому обігу країни завжди вимагають розробки та здійснення заходів, покликаних змінити ситуацію і поліпшити стан грошового обігу й економіки в цілому.

Класифікація грошових реформ

За глибиною перетворень:

- Повні (структурні)
- Часткові
- Реформи для проведення спеціальних стабілізаційних заходів

- **Повні (структурні)** - передбачають проведення радикальних структурних і оздоровчих перетворень у фінансово-кредитній системі та грошовому обороті країни.
- **Часткові** - у процесі реалізації вносяться необхідні зміни й раціональні вдосконалення до окремих елементів механізму організації грошового обороту та реформуються певні елементи грошової системи.
- **Реформи для проведення спеціальних стабілізаційних заходів** - випуск в обіг нових грошей здійснюють поступово, паралельно з проведенням радикальних перетворень в економіці, фінансах і грошовому обігу.

За характером обміну старих грошей на нові:

- Паралельного типу (консервативного типу, найскладніші за технікою проведення)
- Конфіскаційного типу
- Неконфіскаційного типу

- **Паралельного типу** - випуск в обіг нових грошей здійснюють поступово, паралельно з проведенням радикальних перетворень в економіці, фінансах і грошовому обігу. Потребують тривалого часу, паралельного обігу нових грошових знаків зі старими.

Прикладом успішного застосування такого методу може бути грошова реформа, що здійснювалась у Радянському Союзі в 1922—1924 рр. Тоді перебудова грошової системи почалася з емісії в 1922 р. банківських білетів у **червінцях**, які мали золотий уміст 7,7 грама золота. Водночас у 1922 і в 1923 рр. проведено дві деномінації радзнаків, які ще знаходились в обігу (у 1922 р. /10 тис. старих рублів прирівнювалися до 1 нового рубля, а в /1923 р. радзнаки зразка 1923 р. обміняли на нові у співвідношенні ні 100 руб. до одного рубля). Таким чином, з 1922 по 1924 р. паралельно в обігу перебувало дві валюти (червінець і радзнаки) . 35

- **Конфіскаційного типу** - формують диференційоване співвідношення обміну грошей залежно від форми запасу старих грошей. Можуть запроваджуватися різні співвідношення, які залежать від величини поданого до обміну запасу старих грошей, від форми власності власника.

До цих реформ належить нуліфікація, яка була запроваджена після перевороту 1917 р. в Росії.

- **Неконфіскаційного типу** - обмін грошей здійснюється за єдиним співвідношенням, тоді уцінка запасів грошей, доходів, цін і тарифів здійснюється однаково для всіх суб'єктів економічних відносин.

Грошова реформа в Україні 1996 р.

Методи проведення грошових реформ

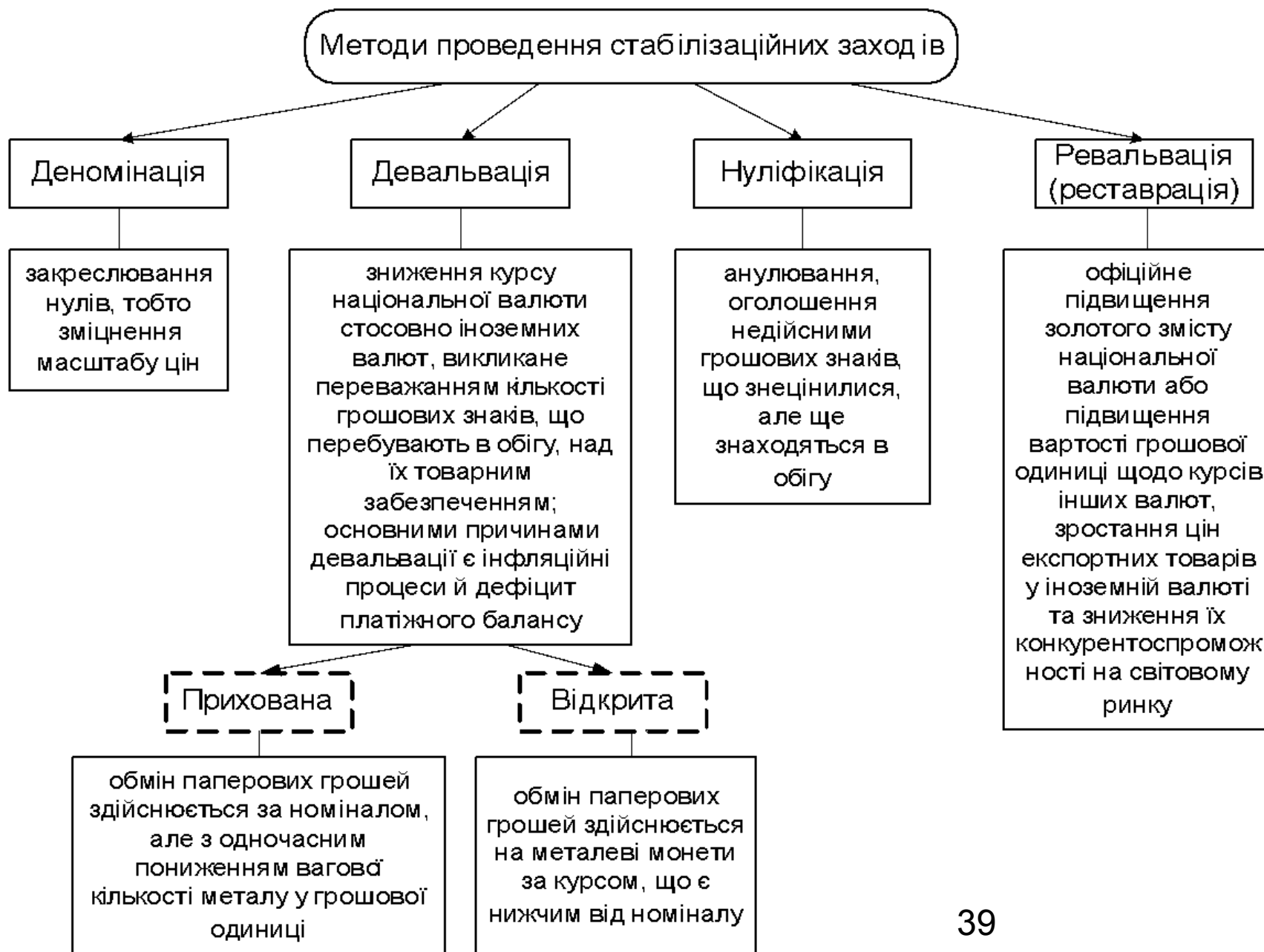
Методи проведення грошових реформ

```
graph TD; A[Методи проведення грошових реформ] --> B[Метод блокування банківських рахунків на заздалегідь визначений строк або нав іть на невизначений терм ін (заблоковані кошти можна конвертувати у цінні папери, що не будуть знецінюватися і одночасно приносять їм власникам дохід)]; A --> C[Метод списання готівки та коштів населення на банківських рахунках з одночасною зам іною їх на нову грошову одиницю за єдиним чи диференц ійованим співвідношенням];
```

Метод блокування банківських рахунків на заздалегідь визначений строк або нав іть на невизначений терм ін (заблоковані кошти можна конвертувати у цінні папери, що не будуть знецінюватися і одночасно приносять їм власникам дохід)

Метод списання готівки та коштів населення на банківських рахунках з одночасною зам іною їх на нову грошову одиницю за єдиним чи диференц ійованим співвідношенням

Методи проведення стабілізаційних заходів

- **Деномінація** – укрупнення масштабу цін в країні за рахунок укрупнення грошової одиниці (без її перейменування) з метою полегшення платіжного обігу, розрахунків і надання національній валюті більшій повноцінності.

Необхідність деномінації пояснюється тим, що внаслідок інфляції занадто збільшується масштаб номіналів грошових знаків. Доцільність деномінації, тобто «викреслювання зайвих нулів», очевидна, оскільки відпадає потреба в оперуванні надто великими числами як у готівкових, так і безготівкових розрахунках, що потребує меншої кількості розрядів для проведення операцій і дає можливість економніше вводити інформацію. У колишньому СРСР деномінація проводилась тричі: дві в 1922 – 1923 рр. і одна в 1961 р.

- **Девальвація** – це зниження курсу національної валюти стосовно іноземних валют, викликане переважанням кількості грошових знаків, що перебувають в обігу, над їхнім товарним забезпеченням; основними причинами девальвації є інфляційні процеси й дефіцит платіжного балансу.

Девальвація стимулює експорт, робить його дешевшим. Проте імпорт дорожчає, що призводить до зниження внутрішнього попиту. Для населення девальвація має одночасно негативні наслідки: значне подорожчання імпортних товарів та зростання реального рівня цін на всі товари. Причиною девальвації є інфляція та хронічний дефіцит платіжного балансу.

- **Нуліфікація**, тобто анулювання наявних грошових знаків, щоб розпочати все з «чистого аркуша».

Проводиться вона за умови надзвичайно великого падіння купівельної спроможності грошей, коли стає недоцільним будь-який обмін на нові гроші. Таким заходом користуються за радикальної зміни влади або для створення власної національної грошової системи.

Зокрема, в кінці XVIII ст. у Франції були оголошені недійсними й вилучені з обігу без викупу повністю знецінені асигнації колишнього королівського уряду.

Частіше знецінені гроші вилучаються з обігу обміном на нові знаки в надзвичайно низькій суто символічній пропорції. Наприклад, у СРСР (1922 – 1923 рр.) 1 крб. новими знаками обмінювався на 1 млн. крб. старими; у Німеччині у 1924 р. 1 нова рейхсмарка – на 1 трлн. старих марок; у Греції – 50 млрд. старих драхм на 1 нову. У всіх цих випадках фактично відбувалася нуліфікація знецінених грошей, хоч за формою ця операція мала вигляд деномінації.

- **Ревальвація** (реставрація) – офіційного підвищення золотого змісту національної валюти або підвищення вартості грошової одиниці щодо курсів інших валют. Ревальвація означає зростання цін експортних товарів у іноземній валюті і зниження їх конкурентоспроможності на світовому ринку.

Наприклад, США використали цей метод, відновлюючи і зміцнюючи свою грошову одиницю після громадянської війни 1861—1865 рр. На це вони витратили 14 років.

Головна причина ревальвації – тривале активне сальдо платіжного балансу держави, що означає наявність дефіцитів у її партнерів. Ревальвацію може спричинити якась велика валютна спекуляція, коли на національну валюту обмінюється така сума іноземної валюти, що перевищує інтервентні можливості центрального банку.

- Багатоцільове спрямування грошової реформи (*структурної реформи*) в Україні полягало в тому, що проведення її мало три мети:
 - створити національні гроші та грошову систему як атрибут самостійності і механізм забезпечення незалежності української держави;
 - забезпечити стабільність національних грошей на рівні, достатньому для стимулювання економічного і соціального розвитку країни;
 - сформулювати і ввести в дію нові методи та інструменти регулювання грошового обороту і грошового ринку, адекватні потребам ринкової економіки.

Етапи грошових реформ в Україні та їх характеристика

Перший етап (січень – листопад 1992 р.) в обіг було випущено купоно-карбованець і забезпечено його функціонування. На цьому етапі уряд України розпочав формувати власний емісійний механізм і одержав можливість самостійно забезпечувати потреби обороту в грошовій масі.

Етапи грошових реформ в Україні та їх характеристика

Другий етап (листопад 1992 – серпень 1996 р.) український карбованець остаточно закріпився в обороті як єдина національна, хоч і тимчасова, валюта, а також були створені економічні та фінансові передумови для її стабільного функціонування, насамперед як засобу обігу та засобу платежу.

Етапи грошових реформ в Україні та їх характеристика

Третій етап (вересень 1996 р.) успішно завершилася грошова реформа введенням в оборот постійної грошової одиниці – гривні. Завершення реформи у вересні 1996 р. було підготовлено успіхами її другого етапу: подоланням гіперінфляції, витісненням з готівкового обігу долара, помітною трансформацією на ринкових засадах економіки, запровадженням у практику нових методів та інструментів монетарного регулювання

Грошова реформа 1996 р. мала велике позитивне значення :

- в Україні була введена **власна національна валюта**, а це один з найважливіших символів незалежної держави;
- **курс гривні став стабільним** і в наступні роки, він хоч і коливався залежно від дії багатьох чинників, але ці коливання вже не були руйнівними для нашої економіки;
- **гривня стала привабливою для громадян і господарюючих суб'єктів**, а це, у свою чергу, сприяло нагромадженню, зменшенню бартеризації економіки, пом'якшенню проблеми неплатежів, послабленню рівня доларизації економічних відносин, розширенню довгострокового кредитування, припливу іноземних інвестицій тощо;
- уведення нової валюти супроводжувалось **деномінацією**, а це призвело до різкого скорочення в обігу кількості банкнот, значно зменшило витрати і поліпшило бухгалтерський облік, роботу суб'єктів господарювання й усіх тих, хто так чи інакше пов'язаний з організацією руху грошей.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !